

УДК 339.727.22:338.48(477)(045)

Мацука В.М.

к. е. н., доцент,

Маріупольський державний університет

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Узагальнено теоретичні основи інвестиційної привабливості, проаналізовано сучасні тенденції та інвестиційну привабливість туризму, визначено заходи щодо створення позитивного туристичного іміджу України.

Ключові слова: туризм (в'їзний, виїзний), туристичний потенціал, інвестиції, інвестиційна привабливість, туристичний імідж.

Постановка проблеми. Розвиток туристичного бізнесу дозволив багатьом країнам з менш привабливими, ніж в Україні, природними та культурно-історичними передумовами підвищити рівень соціально-економічного розвитку. Але навіть значний туристичний потенціал ще не дає гарантії успішного розвитку туристичної індустрії. Саме тому досить актуальним постає питання дослідження інвестиційної привабливості та залучення інвестицій у туристичну галузь України.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми інвестиційної привабливості туризму знайшли своє відображення в наукових працях багатьох вчених: Н.І. Ведмідь, В.Ф. Кифяка, Н.Й. Коніщевої, М.П. Мальської, С.В. Мельниченко, Т.І. Ткаченко, В.В. Худо, І.М. Школи, В.А. Квартальнова, Н.І. Кабушкіна, Дж.К. Холлоуей, Н. Тейлора, але більшість з них досліджують перспективність цього процесу, не оцінюючи реальну ситуацію сьогодення. Отже, сьогодні постає нагальна потреба змістовного розгляду інвестиційної привабливості туризму.

Формування цілей статті. Оцінка інвестиційної привабливості туристичної галузі України, що передбачає такі наукові завдання: узагальнити теоретичні основи інвестиційної привабливості, проаналізувати сучасні тенденції та інвестиційну привабливість туризму, визначити заходи щодо створення позитивного туристичного іміджу України.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять методи загальнонаукового пізнання, статистичного та математичного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна привабливість може розглядатися на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Розглянемо більш детально умови формування інвестиційної привабливості країни. В економічній літературі існують різні підходи до визначення інвестиційної привабливості, інвестиційного клімату держави як сукупності політичних, правових, економічних та соціальних умов, що забезпечують інвестиційну діяльність національних та зарубіжних інвесторів [8, с. 7]. У найбільш загальному вигляді можна представити наступну систему факторів: політико-правове середовище, економічне середовище, ресурси та інфраструктура, соціально-культурне середовище, екологія.

До числа найбільш відомих західних систем оцінок інвестиційної привабливості, ризику, кредитоспроможності належать рейтинги Institutional Investor, Euromoney, Business Environment Risk Index (BERI).

При виборі галузевих напрямів інвестування Світовий банк керується наступними групами чинників як критеріями для прийняття рішень: ринкові, конкуренції, бар'єри входження в галузь, бар'єри виходу підприємства з галузі, взаємовідносини з постачальниками, технологічні фактори, соціальні фактори.

У контексті визначеного проаналізуємо динаміку соціально-економічних показників України протягом 2007-2013 рр. (табл. 1) та розглянемо умови ведення бізнесу.

Так, індекс промислової продукції у 2009 р. скоротився на 21,9% порівняно з 2008 р. Позитивна динаміка даного показника спостерігалася у 2010 та 2011 рр. І вже у 2012 та 2013 рр. індекс знову скоротився. За

підсумками 2013 р. індекс промислової продукції в Україні становив 95,3%. Порівняно з 2012 р. випуск продукції скоротився на 4,2%. Скорочення відбувалося за рахунок випуску продукції переробної промисловості. Нестабільно працювали у 2013 р. підприємства металургії та машинобудування.

Показники зовнішньої торгівлі товарами в Україні протягом 2009-2012рр. свідчать про зростання темпів експорту та імпорту. У 2013 р. темпи експорту та імпорту України значно скорочуються. Найактивніше здійснювали експортно-імпортні операції підприємства м. Києва, Донецької, Дніпропетровської, Київської, Луганської, Запорізької та Одеської областей. Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 222 країн світу.

Оборот підприємств роздрібною торгівлі в Україні протягом 2007-2012 рр. зменшився лише у 2009 р. порівняно з попереднім роком. Обсяги та темпи зростання обороту роздрібною торгівлі в Україні відбувалися за рахунок Луганської області, Запорізької області, Донецької області. Обороти ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за 2013 р. проти 2012 р. збільшився на 1,4% і становив 24,3 млрд. грн.

У 2013 р. розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2012 року збільшився на 7,9% і становив 3234 грн. В усіх регіонах середній розмір оплати праці був вищим за мінімальну заробітну плату. Низький рівень заробітної плати спостерігався у працівників текстильного виробництва, поштової та кур'єрської діяльності, тимчасового розміщування й організації харчування та сільського господарства і не перевищував 70% від середнього рівня по економіці [7].

За 2013 р. рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні зріс (найбільше в сільській місцевості). Найвищим цей показник був у Кіровоградській області, а найнижчим – у м. Києві [7]. Аналіз соціально-економічних показників України протягом 2007-2013 рр. свідчить про спад у 2009, 2012 та 2013 роках.

Основні показники соціально-економічного розвитку України за 2007-2013 рр.

Показник	Темп зростання, %					
	2008 р. до 2007 р.	2009 р. до 2008 р.	2010 до 2009 р.	2011 р. до 2010 р.	2012 р. до 2011р.	2013 р. до 2012р.
Індекс промислової продукції	96,9	78,1	111,2	107,6	99,5	95,3
Експорт	141,4	56,5	129,8	134,3	102,1	90,8
Імпорт	149,4	50,0	134,0	138,1	102,9	91,1
Індекс будівельної продукції	84,2	51,8	94,6	111,0	91,7	85,5
Оборот роздрібної торгівлі	118,1	82,6	109,8	114,8	115,0	109,5
Обсяг продукції сільського господарства	117,1	98,2	98,5	119,9	95,5	113,7
Пасажиरोоборот	104,3	77,6	100,0	103,2	98,7	97,1
Вантажооборот	99,4	51,8	106,1	105,8	92,4	96,1
Середньомісячна заробітна плата реальна, номінальна	106,3 133,7	90,8 105,8	110,2 120,0	108,7 117,6	114,7 115,4	108,4 107,9
Кількість зареєстрованих безробітних	131,5	62,9	102,5	93,4	105,0	x
Індекс цін виробників промислової продукції	123,0	114,3	118,7	114,2	100,3	101,7
Індекс споживчих цін	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8	100,5

Результати експертних оцінок, що проводилися останніми роками, свідчать про досить низьку інвестиційну привабливість України. У різних рейтингах їй відводиться місце від 120-го до 150-го серед держав світу.

Важливим напрямом розвитку економіки України має стати піднесення туристичної галузі. Туризм все більше набирає всіх ознак самостійної галузі національної економіки. Протягом 2001-2007 рр., 2010-2013 рр. в Україні спостерігалися позитивні тенденції розвитку виїзного туризму, хоча темп приросту потоків уповільнився. За 2008-2009 роки кількість громадян України, які виїжджали за кордон зменшилася. За останній рік кількість громадян

України, які виїжджали за кордон збільшилася. Так, у 2013 році кількість українських туристів, які виїжджали за кордон склала 23,76 млн. чол., це на 2,5 % (або 2,33 млн. чол.) більше ніж у 2012 році (рис. 1).

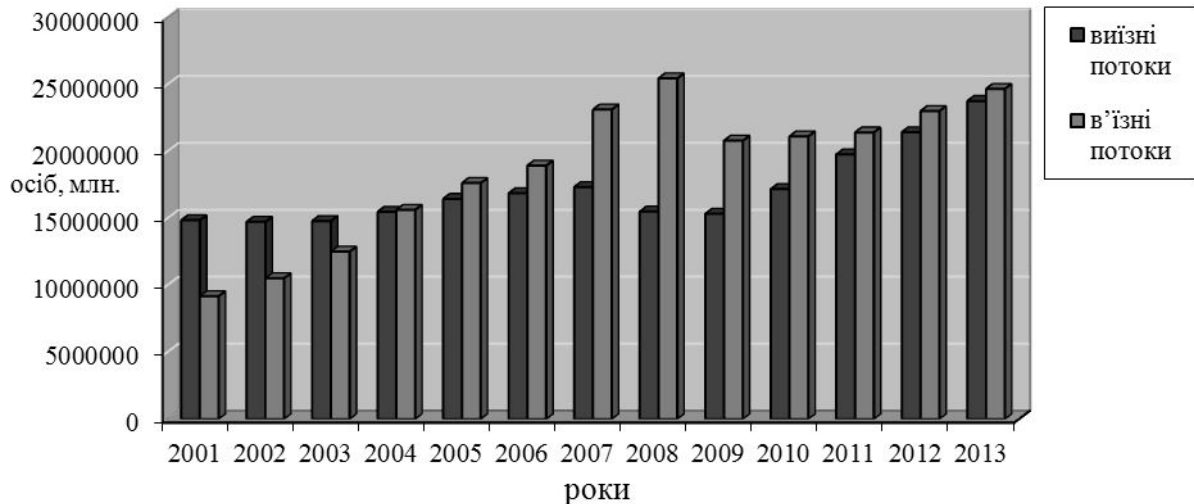

Рис. 1. Туристичні потоки України у 2001-2013 рр.

З 2001-2008 рр., 2010-2013 рр. в Україні продовжувалися позитивні тенденції розвитку в'їзного туризму. У 2009 році спостерігалось зменшення кількості іноземних громадян, які відвідали Україну. З 2001-2008 рр., 2010-2013 рр. в Україні продовжувалися позитивні тенденції розвитку в'їзного туризму.

У 2009 році спостерігалось зменшення кількості іноземних громадян, які відвідали Україну. Протягом 2013 року Україну відвідали 24,67 млн. в'їзних (іноземних) туристів, що на 5,8% або майже на 3,26 млн. осіб більше, ніж у 2011 році (таблиця 2). Пріоритетними видами туристичної діяльності з 2010-2013 рр., залишаються внутрішній та виїзний туризм.

Таблиця 2

Туристичні потоки України у 2001-2013 рр..*

Роки	Кількість громадян України, які виїжджали за кордон		Кількість іноземних громадян, які відвідували Україну	
	усього, осіб	темп зростання, %	усього, осіб	темп зростання, %
2001	14849033	110,6	9174166	142,7
2002	14729444	99,2	10516665	114,6
2003	14794932	100,4	12513883	119,0
2004	15487571	104,7	15629213	124,9

2005	16453704	106,2	17630760	112,8
2006	16875256	102,6	18935775	107,4
2007	17334653	102,7	23122157	122,1
2008	15498567	89,4	25449078	110,1
2009	15333949	98,9	20798342	81,7
2010	17180034	112,0	21122157	101,6
2011	19773143	115,1	21415296	101,4
2012	21432836	108,4	23012823	107,5
2013	23761287	110,9	24671227	107,2

*Розраховано автором за даними Держприкордонслужби та Держкомстату України [7]

В цілому по Україні на внутрішній туризм припадає 26,6% туристів, обслугованих ліцензіатами, 64,5% - на виїзний туризм та 8,9% на в'їзний (таблиця 3).

Таблиця 3

Структура туристичних потоків (в'їзні, виїзні, внутрішні) України у 2001-2012 рр.*

Роки	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України		Із загальної кількості туристів:					
			іноземні туристи		туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон		внутрішні туристи	
			чол.	%	чол.	%	чол.	%
2001	2175090	100,0	416186	19,1	271281	12,5	1487623	68,4
2002	2265317	100,0	417729	18,4	302632	13,4	1544956	68,2
2003	2856983	100,0	590641	20,7	344 332	12,0	1922010	67,3
2004	1890370	100,0	436311	23,1	441798	23,4	1012261	53,5
2005	1825649	100,0	326389	17,9	566942	31,0	932318	51,1
2006	2206498	100,0	299125	13,6	868228	39,3	1039145	47,1
2007	2863820	100,0	372455	13,0	336049	11,7	2155316	75,3
2008	3041655	100,0	372752	12,3	1282023	42,1	1386880	45,6
2009	2290097	100,0	282287	12,3	913640	39,9	1094170	47,8
2010	2280757	100,0	335835	14,7	1295623	56,8	649299	28,5
2011	2199977	100,0	234271	10,7	1250068	56,8	715638	32,5
2012	3033647	100,0	269969	8,9	1956483	64,5	807195	26,6

Розраховано автором за даними Держтуризмкурорту та Держкомстату України [1,7]

Всього протягом 2012 року туристичними підприємствами обслуговано 3,03 млн. туристів (на 37,9% більше, ніж у 2011 році) та 0,86 млн. екскурсантів (на 5,1% більше) в т. ч. за видами туризму: в'їзний – 269,96 тис. осіб (на 15,2%

більше, ніж у 2011 році); виїзний – 1,95 млн. осіб (на 56,5% більше, ніж у 2011 році); внутрішній – 807,19 тис. осіб (на 12,8% більше, ніж у 2011 році).

Розглянемо обсяги і структуру туристичних потоків України за мотивацією. В обсязі в'їзного потоку протягом 2013 року поїздки з приватною метою (туристи з країн: Росія, Молдова, Узбекистан, Туреччина, Румунія та ін.) у порівнянні з 2012 роком збільшилися на 8,1%. Поїздки з організованого туризму зменшилися на 48,0%. Поїздки з службовою метою зменшилися на 52,2%. Найбільше падіння туристичного потоку спостерігається з таких країн: Німеччина, Словаччина, Польща та ін. Виїзний туристичний потік збільшився за рахунок приватних поїздок. В приватних поїздках спостерігається збільшення на 13,2%. Українські туристи виїжджали до: Польщі, Росії, Молдови, Єгипту, ОАЕ, Туреччини. Організовані поїздки зменшилися на 44,7%, службові поїздки - на 24,1%. В структурі в'їзного туристичного потоку у 2013 році частка приватного туризму складає 73,64%, культурний і спортивний обмін – 23,68%, частка організованого туризму - 1,98%, частка службових поїздок - 0,68%, імміграція – 0,02% (рис.2).

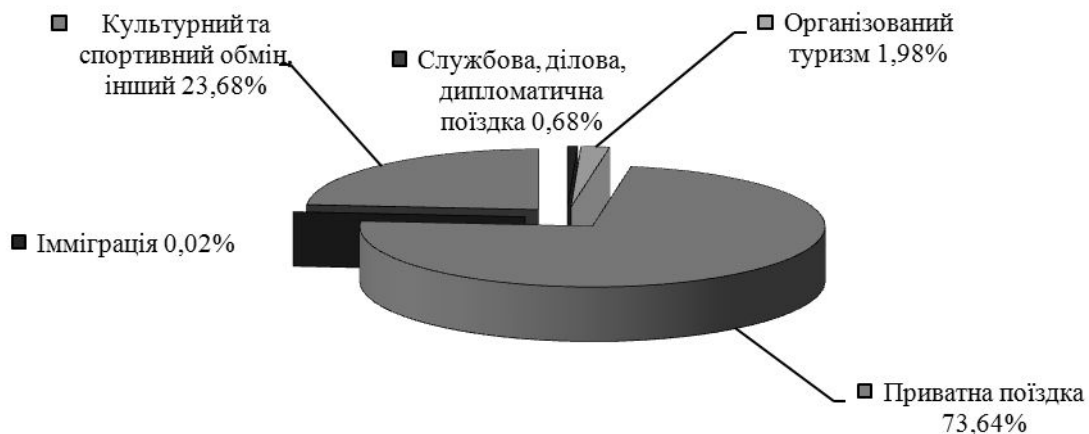

Рис. 2. Структура в'їзного туристичного потоку України за мотивацією у 2013 році

В структурі виїзного туристичного потоку України у 2013 році частка приватного туризму складає 97,35%, частка організованого туризму – 1,49%, частка службових поїздок – 1,16% (рис. 3).

За останні роки до України спрямовані туристичні потоки із близько 170

країн світу. Спостерігається зростання в'їзного потоку з: Білорусі, Молдови, Росії, Туреччини, а також країн Африки, Східної Азії та Тихоокеанського басейну. Зменшується потік з країн Європи (Німеччина, Словаччина, Польща).

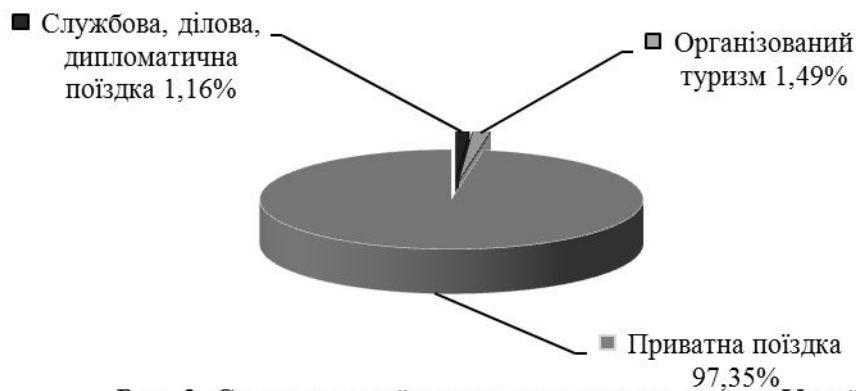

Рис. 3. Структура виїзного туристичного потоку України за мотивацією у 2013 році

На ринку іноземного (в'їзного) туризму спостерігається значна сезонність, пік якої припадає на липень-серпень, оскільки основною метою приїзду в Україну іноземних туристів є рекреація і відпочинок та бізнес.

Відповідно до мотивації потік іноземних туристів розподіляється й територіально: Крим, Київ, Одеська та Львівська області. Змінюється мотиваційна структура туристичних подорожей українців за кордон. Провідне місце займають поїздки з рекреаційною та екскурсійною метою. Постійно популярні країни Західної Європи (Франція, Німеччина, Австрія, Швейцарія) та Середземномор'я (Італія, Іспанія, Туреччина, Греція). Зростають туристичні потоки до країн Східного Середземномор'я (Кіпр) та Північної Африки (Єгипет, Туніс, Марокко).

Рейтинг 10 головних країн в'їзного туризму наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Рейтинг 10 головних країн в'їзного туризму України у 2013 році

№ п/п	Назва країни	Іноземні громадяни, які відвідували Україну		2013 у % до 2012
		осіб	частка, %	
	Всього	24671227	100	107,2
1.	Російська Федерація	10284782	41,69	107,9
2.	Молдова	5417966	21,96	111,7

3.	Білорусь	3353652	13,59	108,5
4.	Польща	1259209	5,10	89,7
5.	Румунія	877234	3,56	110,9
6.	Угорщина	771038	3,13	103,9
8.	Словаччина	424306	1,72	89,03
7.	Німеччина	253318	1,03	92,4
9.	Узбекистан	235361	0,95	126,9
10.	Туреччина	151706	0,61	129,5
	Разом 10 країн	23028572	93,34	

* Розраховано автором за даними Держкомстату України [7]

Рейтинг 10 головних країн виїзного туризму наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

Рейтинг 10 головних країн виїзного туризму України у 2013 році

№ п/п	Назва країни	Громадяни України, які виїжджали за кордон		2013 у % до 2012
		осіб	частка, %	
	Всього	23761287	100	110,9
1.	Польща	6991778	29,43	121,3
2.	Російська Федерація	6140406	25,84	103,4
3.	Молдова	2395258	10,08	110,2
4.	Угорщина	1900469	7,99	108,0
5.	Білорусь	1738907	7,32	103,9
6.	Румунія	791845	3,33	144,0
7.	Туреччина	573840	2,42	102,0
8.	Словаччина	571266	2,41	112,5
9.	Німеччина	376316	1,58	98,9
10.	Єгипет	336173	1,41	113,1
	Разом 10 країн	21816258	91,81	

* Розраховано автором за даними Держкомстату України [7]

В цілому можна відзначити формування певних тенденцій розвитку туризму в Україні:

– поживлення туристичної активності чергується із спадами, відтворюючи в цих коливаннях не лише стан внутрішнього ринкового середовища, але і світової ринкової кон'юнктури, де імідж України залишається ще невизначеним;

– спостерігається тенденція перевищення в'їзного потоку над виїзним в структурі міжнародного туризму, яка позначена зростанням потоку іноземних туристів до нашої країни;

- незважаючи на позитивні зрушення на національному ринку туристичних послуг, слід відмітити мотиваційний і географічний перерозподіл виїзного туризму;
- в структурі туристичних потоків як з України, так і до України за мотивацією домінує приватний туризм;
- в географічній структурі туристичних потоків як з України, так і до України домінуюче значення мають перш за все країни-сусіди.

Інвестування галузі туризму передбачає сукупність умов, ресурсів і заходів, необхідних для здійснення інвестиційного процесу. Оцінка інвестиційного забезпечення здійснюється за чотирма основними напрямками [5].

Оцінка інвестиційного забезпечення за джерелами інвестування. До джерел інвестиційного забезпечення розвитку туристичної галузі слід відносити: вкладення в туристичні підприємства іноземного та вітчизняного капіталу, кредитні фінансові ресурси, внутрішні інвестиційні джерела підприємств, заощадження населення.

У сучасних реаліях України для підвищення інвестиційного інтересу з боку іноземного інвестора є безліч суперечливих умов. Відсутність у даний час ефективної конкуренції серед вітчизняних туристичних підприємств, дешева робоча сила, відносно недорогий ринок матеріально-технічної бази, неосяжний споживчий ринок і, насамперед, можливість одержання значно більш високих норм прибутку в порівнянні з розвинутими країнами – все це повинно робити українську економіку особливо привабливою для іноземних підприємців. У той же час більшість іноземних експертів виділяють вирішальними факторами інвестиційної привабливості країни стабільність економічної, політичної та соціальної ситуації в регіоні, відсутність яких в Україні фактично ліквідує всі попередньо зазначені умови.

Стосовно внутрішніх джерел інвестування слід визнати, що потреби туристичної індустрії в прямих капіталовкладеннях значно перевищують існуючу на вітчизняному фінансовому ринку інвестиційну пропозицію.

Оцінка інвестиційного забезпечення за галузевим принципом передбачає виокремлення сукупності видів діяльності, що забезпечують розвиток туризму, а саме: готелів та ресторанів; транспорту та зв'язку (в т.ч. послуги з організації подорожей); санаторно-курортних закладів; у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг; інші види діяльності (виробництво сувенірів, видавнича, фінансова діяльність, оренда машин та устаткування, прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку, здавання в оренду власного нерухомого майна тощо).

Розглянемо індекси капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в Україні за 2008-2013 рр. (табл. 6).

Таблиця 6

Індекс капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в Україні за 2010-2013 рр. [7] (у відсотках до відповідного періоду попереднього року)

Показник	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Діяльність готелів та ресторанів	96,1	72,1	118,2	104,3	118,8	85,8
Діяльність готелів	92,1	84,8	127,4	95,0	140,6	82,7
Діяльність транспорту і зв'язку	82,4	66,7	104,8	102,5	113,4	56,8
Діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	106,7	82,5	132,9	78,1	67,7	141,3

КВЕД-2005

Україна не здобула серйозних досягнень у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості галузей економіки. Так капітальні інвестиції у види діяльності, що забезпечують розвиток туризму в Україні свідчать про їх скорочення у 2008-2009 рр. та 2013 році (в діяльність готелів та ресторанів; транспорту та зв'язку, в т.ч. послуги з організації подорожей). Позитивні тенденції капітальних інвестицій спостерігалися у 2010-2012 рр. (в діяльність готелів та ресторанів; транспорту та зв'язку) та 2013 році (в діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг).

Оцінка інвестиційного забезпечення за об'єктами інвестування. Об'єкти інвестування в туризмі можна розділити на: природні: водойми, ліси, гори,

стеги тощо; історико-культурні: пам'ятники археології, історії та культури, музеї, культові споруди; об'єкти інфраструктури: засоби розміщення, приміщення для проведення конференцій, семінарів та інших бізнес-заходів, засоби транспорту, наявність та якість доріг тощо.

Оцінка інвестиційного забезпечення за інноваційним аспектом передбачає оцінку вкладання інвестиційного капіталу в розвиток нових видів туризму, розробку новітніх туристичних маршрутів та способів відпочинку. Так, слід звернути особливу увагу на необхідність інвестицій в розвиток сільського туризму, який у більшості країн розглядається як невід'ємна складова частина комплексного соціально-економічного розвитку села та як один із засобів вирішення багатьох сільських проблем. Такі інвестиційні проекти повинні передбачати будівництво та облаштування сільських садиб та відповідної туристичної інфраструктури села.

Отже, підсумовуючи все вищезазначене, можемо стверджувати, що ні існуючий регуляторний механізм, ні політичні, економічні і соціальні передумови не змогли забезпечити достатній інвестиційний потік капіталу в розвиток галузі туризму за останні роки, що визначає необхідність пошуку шляхів підвищення інвестиційної привабливості туристичної індустрії України.

Стратегічними цілями інвестиційної політики в галузі туризму повинні бути:

- створення законодавчої бази та забезпечення гарантій інвестиціям в туристичний бізнес, як іноземним, так і внутрішнім;
- формування сприятливого іміджу країни, її туристичних регіонів;
- створення сприятливого інвестиційного клімату;
- стимулювання припливу капітальних вкладень у реконструкцію і будівництво сучасних туристичних комплексів, санаторіїв, готелів, відповідних до міжнародних вимог і стандартів;
- розробка нових турів, які повинні враховувати етнокультурні, геополітичні, екологічні чинники туристичної місцевості.

Висновки. Стан туристичної галузі визначається соціально-економічними та політичними процесами, що відбуваються в Україні, відтворюючи перебіг реформування суспільного життя. В цілому можна відзначити формування певних тенденцій розвитку туризму в Україні: поживлення туристичної активності чергується із спадами, відтворюючи в цих коливаннях не лише стан внутрішнього ринкового середовища, але і світової ринкової кон'юнктури, де імідж України залишається ще невизначеним; спостерігається тенденція перевищення в'їзного потоку над виїзним в структурі міжнародного туризму, яка позначена зростанням потоку іноземних туристів до нашої країни; незважаючи на позитивні зрушення на національному ринку туристичних послуг, слід відмітити мотиваційний і географічний перерозподіл виїзного туризму; в структурі туристичних потоків як з України, так і до України за мотивацією домінує приватний туризм; в географічній структурі туристичних потоків як з України, так і до України домінуюче значення мають країни-сусіди. Значний туристичний потенціал України та наявність всіх ознак самостійної галузі економіки свідчать про необхідність вироблення чіткої інвестиційної політики в сфері і впровадження дійових механізмів її реалізації на міжнародному, регіональному та національному рівнях.

Список використаної літератури

1. Довідка про динаміку туристичних потоків в Україні за 2010 рік / Держтуризмкурорт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.
2. Кабушкин Н.И. Менеджмент туризма /Н. Кабушкин. М.: Новое издание, 2007. – 408 с.
3. Квартальнов В.А. Иностраный туризм / В. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003.– 232 с.
4. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 400 с.

5. Колесник О.О. Оцінка інвестиційного забезпечення розвитку туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/kolesnyk6.htm.
6. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: навч. посіб. / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
7. Про соціально-економічне становище України за 2013 рік / Держкомстат. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. / В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е.Г. Величко. – К.: Абсолют – В, Эльга, 1999. - 304 с.
9. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. – К.: КНТЕУ, 2006. – 537 с.
10. Холловой Дж.К. Туристический бизнес / Дж.К. Холловой, Н.Тейлор; пер. с 7-го англ. изд. – К.: Знання, 2007. – 798 с.
11. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник / Н.В. Чорненька– К.: Атіка, 2006. – 264 с.
12. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії: навч. посіб. / І.М. Школа, Т.М. Ореховська, І.Д. Козьменко. – Чернівці: Книги–XXI, 2005. – 596 с.
13. Eber S. Beyond the Green Horizon: Principles of Sustainable Tourism, Tourism Concern / S. Eber; WWF, 1992.

МАЦУКА В. Н. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

Обобщены теоретические основы инвестиционной привлекательности, проанализированы современные тенденции и инвестиционная привлекательность туризма, определены меры по созданию позитивного туристического имиджа Украины.

Ключевые слова: туризм (въездной, выездной), туристический потенциал, инвестиции, инвестиционная привлекательность, туристический имидж.

MATSUKA V. N. INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF TOURISM INDUSTRY OF UKRAINE

The theoretical foundations of investment attractiveness are summarized. Current trends and investment attractiveness of tourism are analyzed. Measures towards creation of a positive Ukrainian tourism image are identified.

Keywords: tourism (inbound, outbound), tourism potential, investments, investment attractiveness, tourist image.